

Sygn. akt I C 883/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2014r

Sąd Okręgowy w Siedlcach I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Andrzej Kirsch

Protokolant st. sek. sąd. Joanna Makać

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014r w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z powództwa B. J., J. J. (1) i A. F.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S.

o zadośćuczynienie

I. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powoda B. J. kwotę **55.000** (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami:

- od kwoty 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) złotych od dnia 19 września 2013r do dnia 7 maja 2014r w wysokości 13% w stosunku rocznym i od dnia 8 maja 2014r do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami,

- od kwoty 29.000 (dwadzieścia dziewięć tysięcy) złotych od dnia 8 lutego 2014r do dnia 7 maja 2014r w wysokości 13% w stosunku rocznym i od dnia 8 maja 2014r do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami,

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powódki J. J. (1) kwotę **55.000** (pięćdziesiąt pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami:

- od kwoty 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) złotych od dnia 19 września 2013r do dnia 7 maja 2014r w wysokości 13% w stosunku rocznym i od dnia 8 maja 2014r do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami,

- od kwoty 29.000 (dwadzieścia dziewięć tysięcy) złotych od dnia 8 lutego 2014r do dnia 7 maja 2014r w wysokości 13% w stosunku rocznym i od dnia 8 maja 2014r do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami,

III. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powódki A. F. kwotę **35.000** (trzydzieści pięć tysięcy) złotych tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami:

- od kwoty 26.000 (dwadzieścia sześć tysięcy) złotych od dnia 5 października 2013r do dnia 7 maja 2014r w wysokości 13% w stosunku rocznym i od dnia 8 maja 2014r do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami,

- od kwoty 9.000 (dziewięć tysięcy) złotych od dnia 8 lutego 2014r do dnia 7 maja 2014r w wysokości 13% w stosunku rocznym i od dnia 8 maja 2014r do dnia zapłaty z ustawowymi odsetkami,

IV. w pozostałej części powództwo B. J., J. J. (1) i A. F. oddala,

V. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powodów: B. J. kwotę 1.581,24 (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt jeden złotych i dwadzieścia cztery grosze), J. J. (1) kwotę 1.581,24 (jeden tysiąc pięćset osiemdziesiąt jeden złotych i dwadzieścia cztery grosze) i A. F. kwotę 1.236,30 (jeden tysiąc dwieście trzydzieści sześć złotych i trzydzieści groszy) – tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

VI. zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz powodów: B. J., J. J. (1) i A. F. kwoty po 766,05 (siedemset sześćdziesiąt sześć złotych i pięć groszy) na rzecz każdego z nich – tytułem częściowego zwrotu wynagrodzenia biegłych psychologa H. D. i lekarza psychiatry J. H. za sporządzenie opinii w sprawie oraz opłaty sądowej od pozwu,

VII. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S. na rzecz Skarbu Państwa – kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach kwotę 6.725 (sześć tysięcy siedemset dwadzieścia pięć) złotych tytułem brakującej części opłaty sądowej od pozwu.

Sygn. akt I C 883/13

UZASADNIENIE

W dniu 22 lipca 2013r wpłynął do Sądu Okręgowego w Siedlcach pozew B. J., J. J. (1) i A. F. przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w S..

- Powodowie B. J. i J. J. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego kwot po 26.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek śmierci syna D. J., wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2012r do dnia zapłaty,

- Powódka A. F. wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 26.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną wskutek śmierci brata D. J., wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po upływie 30 dni od dnia doręczenia pozwu pozwanemu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, że w dniu 22 czerwca 2011r w S. zdarzył się wypadek drogowy, w wyniku którego śmierć poniósł D. J. – syn powodów B. i J. J. (1) oraz brat powódki A. F.. Winnym spowodowania wypadku był K. K., który został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w S.wydanym w sprawie II K 508/11. Sprawca zdarzenia kierował pojazdem, który był ubezpieczony w pozwanym towarzystwie. Powodowie stwierdzili, że pozwany co do zasady przyjął swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłacił powodom B. i J. J. (1) kwoty po 15.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia, przyjmując, iż D. J. przyczynił się w 50% do zaistnienia i skutków wypadku. Powodowie podnieśli, że przeważająca wina za spowodowanie i skutki wypadku leży po stronie kierującego pojazdem K. K., a przyczynienie ich syna może być oceniane na poziomie co najwyżej 10%, ponieważ bezpośrednio przed wypadkiem jedynie nieznacznie przekroczył on dopuszczalną prędkość.

Powódka A. F. zgłosiła swoje roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia po raz pierwszy niniejszym pozwem.

Powodowie podnieśli, że w chwili zdarzenia D. J. miał 22 lata. Więzi rodzinne pomiędzy nim i rodzicami oraz siostrą były silne i ścisłe. Przed wypadkiem D. J. mieszkał z rodzicami, był osobą otwartą, lubianą przez otoczenie. Stwierdzili, że wypadek syna i brata stał się punktem zwrotnym w ich życiu, do dziś nie mogą się pogodzić z tym, co się stało. Podali, że bardzo silny wstrząs psychiczny przeszedł w rozpacz, następnie smutek, depresję, brak chęci do życia, bezsenność, płaczliwość, zniechęcenie. Poczucie bólu, krzywdy, tęsknoty towarzyszy im do dnia dzisiejszego. Powodowie B. i J. J. (2) stwierdzili, że wraz ze śmiercią syna ich życie „się skończyło”. Płaczą wiele razy każdego dnia, całe dni spędzają na cmentarzu, często pojawiają się natrętne i obsesyjne myśli związane z wypadkiem. Powódka A. F. podniosła, że w czasie kiedy zdarzył się wypadek była w ciąży i pewien czas po tym zdarzeniu poroniła. Przez wiele tygodni po wypadku niemalże ciągle płakała. Powodowie podali, że ich życie bezpowrotnie zmieniło się na gorsze, a ich krzywda jest znaczna i przekracza typową reakcję żałoby.

W dniu 16 września 2013r wpłynęła do Sądu Okręgowego w Siedlcach odpowiedź na pozew pozwanego (...) S.A. z siedzibą w S.. Pozwany mnie uznał powództwa, wniósł o jego oddalenie w całości i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany nie zakwestionował okoliczności wypadku, ani własnej odpowiedzialności za jego skutki. Stwierdzono, że bezpośrednio po wypadku pozwane towarzystwo podjęło czynności zmierzające do likwidacji szkody i przyznało B. i J. małżonkom J. tytułem zadośćuczynienia kwoty po 30.000 zł, które zostały pomniejszone o 50% z tytułu przyczynienia się D. J. do zaistnienia i skutków wypadku. Pozwany podniósł, że jak wynika z dowodów zgromadzonych w postępowaniu karnym, bezpośrednią przyczyną wypadku było zachowanie samego poszkodowanego D. J., który jechał motocyklem bez świateł i z nadmierną prędkością. Pozwany stwierdził, że kwoty wypłacone B. i J. małżonkom J. są wystarczające i spełniają cele wskazane w ustawie. W odniesieniu do powódki A. F., pozwane towarzystwo zakwestionowało, aby przyczyną poronienia ciąży było działanie podmiotu, za który odpowiada pozwany ubezpieczyciel. W ocenie pozwanego, tej okoliczności strona powodowa nie wykazała (k. 41-43).

W dniu 28 stycznia 2014r wpłynęło do akt sprawy pismo procesowe pełnomocnika powodów zawierające zmianę powództwa. Powodowie B. i J. J. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego kwot po 85.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17 kwietnia 2012r do dnia zapłaty, zaś powódka A. F. wniosła o zasądzenie od pozwanego kwoty 42.500 zł tytułem zadośćuczynienia, wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu pozwu do dnia zapłaty. Wnieśli również o zasądzenie na rzecz każdego z nich od pozwanego zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych (k. 95-96).

Na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014r pełnomocnik powodów popierała powództwo w takiej formie, jak w piśmie procesowym z dnia 28 stycznia 2014r (stanowisko pełnomocnika powodów zarejestrowane na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014r – 00:02:16-00:02:50).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 22 czerwca 2011r w S., K. K. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...), zmieniając kierunek jazdy poprzez wykonywanie manewru skrętu w lewo, nie zachował szczególnej ostrożności wymaganej podczas wykonywania tego manewru, tj. nienależycie obserwował sytuację na jezdni, nie upewnił się należycie, czy przeciwnym pasem jezdni nie poruszają się inne pojazdy w odległości umożliwiającej bezpieczne wykonanie tego manewru i nie ustąpił pierwszeństwa kierującemu motocyklem H. jadącemu przeciwnym pasem jezdni D. J., doprowadzając do zderzenia obu pojazdów, w wyniku czego D. J. doznał obrażeń ciała, które skutkowały jego zgonem w dniu zdarzenia.

Sprawca wypadku K. K. został skazany za powyższy czyn wyrokiem Sądu Rejonowego w W.VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w S., wydanym w dniu 8 marca 2013r w sprawie VII K 42/13. Wyrokiem Sądu Okręgowego w S., wydanym w dniu 17 lipca 2013r w sprawie II Ka 244/13, wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

Bezpośrednią przyczyną opisanego powyżej zdarzenia było nieudzielenie przez K. K. pierwszeństwa przejazdu pojazdowi kierowanemu przez D. J., jadącemu z przeciwnego kierunku jazdy na wprost. K. K. nie zachował szczególnej ostrożności i nie upewnił się, czy nie zajędzie drogi jadącemu z przeciwka motocykliście.

D. J. przyczynił się do powstania wypadku. Bezpośrednio przed wypadkiem wyprzedzał on samochód marki F. kierowany przez D. N. i wówczas przekroczył dopuszczalną prędkość jadąc z prędkością 71-75 km/h. Nadmierna prędkość mogła dodatkowo wpłynąć na skutki wypadku. Ponadto, D. J. prowadził motocykl bez włączonych świateł mijania, czym zmniejszył możliwość zauważenia swojego pojazdu. Gdyby D. J. jechał motocyklem z prędkością dopuszczalną, to miał możliwość uniknięcia wypadku.

W chwili zdarzenia pojazd sprawcy wypadku był ubezpieczony w (...) Towarzystwo S.A. z siedzibą w S. (fakt przyznany przez pozwanego).

D. J. był synem powodów B. i J. małżonków J., z kolei powódka A. F. była jego siostrą. W chwili wypadku D. J. miał niespełna 23 lata. Po ukończeniu szkoły średniej rozpoczął naukę na wyższej uczelni. D. J. był kawalerem, bezpośrednio przed wypadkiem na stałe zamieszkiwał z rodzicami. Jego pasją była motoryzacja, pracował jako kierowca. D. J. był oceniany przez członków rodziny i znajomych jako osoba miła, towarzyska, czynna, pracowita.

Bezpośrednio przed śmiercią syna powódka J. J. (1) prowadziła wraz z mężem działalność gospodarczą – handel obwoźny. Po śmierci syna zawiesiła działalność, a po miesiącu od śmierci syna zaczęła pracować jako sprzedawca. W październiku 2013r została zwolniona z pracy. Powódka czuła się bardzo mocno emocjonalnie związana z synem. Syn często robił jej drobne prezenty, zwierzał jej się, opowiadał o sprawach osobistych. Obecnie powódkę J. J. (1) charakteryzuje przeżywanie napięcia, niepokoju, nadmiernego uwrażliwienia i drażliwości, trudności z wyrażaniem emocji. Nagła i nieoczekiwana śmierć syna była dla niej sytuacją silnie stresową, pogarszającą jej stan psychiczny i codzienne funkcjonowanie. Powódka zrezygnowała i przestała sobie radzić w pracy, stała się napięta, drażliwa, izolująca się. Mimo leczenia psychiatrycznego nie dawała sobie rady z emocjami, zaczęła sięgać po środki uspokajające, a także po alkohol. Po śmierci syna powódka doznała pogorszenia stanu psychicznego z nasilonymi objawami depresyjno-lękowymi, które po początkowym ustąpieniu w 2011r, znów pojawiły się w połowie 2012r. Pomimo leczenia stan pogorszonego samopoczucia utrzymywał się przez dłuższy czas. Stan ten wyrównał się w 2013r. U powódki rozpoznano zaburzenia stresu pourazowego, które w okresie nasilenia wymagały leczenia farmakologicznego, a obecnie spowodowały zaburzenia adaptacyjne i nasilenie się stanów uzależnienia od substancji psychoaktywnych. Występowanie tych zaburzeń psychicznych bezpośrednio wynikało z okoliczności związanych z tragiczną śmiercią syna D. J.. Powódka nadal wymaga leczenia farmakologicznego psychiatrycznego, a także terapii psychologicznej nastawionej na poprawę zdolności adaptacyjnych i radzenia sobie z przeżyciami emocjonalnymi.

Powód B. J. ma 56 lat, z zawodu jest kierowcą. Miał z synem bardzo bliski kontakt i więź. Obaj interesowali się motoryzacją i ta pasja zbliżała ich. Powód i syn D. mieli plany zakupu ciężarówki i prowadzenia wspólnie działalności gospodarczej. Powód ma obniżone samozadowolenie, które jest reakcją na przeżywaną sytuację trudną i przeżywane poczucie winy. Nagła i niespodziewana śmierć syna była dla powoda wielkim szokiem, sytuacja silnie stresową, naruszającą jego system uznawanych wartości, a także plany na przyszłość. Powód nadal odczuwa pogłębiające się poczucie ogromnej straty życiowej, które powoduje, że nie znajduje on zadowolenia z codziennych czynności. Występujący u powoda obniżony próg lękowy przyczynia się do nadmiernie lękowego reagowania na sytuacje, które według jego subiektywnej oceny mogą zagrażać wnuczce. Przeżycie silnego stresu może być powodem występowania zaburzeń stresu pourazowego. Powód ujawnia cechy przedłużonej reakcji adaptacyjnej, utracił poczucie bezpieczeństwa i samozadowolenia. Wspomnienie syna wywołuje u powoda żywe reakcje emocjonalne, takie jak: obniżenie nastroju, lęk, płaczliwość.

Powódka A. F. była o siedem lat starsza od brata D. J.. Od 2010r na stałe mieszkała w W.. Wykonała w domu ołtarzyk ze zdjęciem brata. Modliła się, żeby poszedł do nieba. Przed wypadkiem D. J. bardzo często wyjeżdżał do W.. Bywał w W. w weekendy, ponieważ miał zjazdy na studiach. Za każdym razem odwiedzał siostrę. Mogła ona zawsze na niego liczyć. D. J. często zawoził siostrę do B., gdzie studiowała. Śmierć brata była dla powódki szczególnie traumatycznym przeżyciem. Spowodowała u niej znaczne obniżenie nastroju, wzmożoną płaczliwość, nadmierne łaknienie, niezdolność do wykonywania codziennych obowiązków. Powódka miała poczucie dużej straty życiowej, poczucie nieuzasadnionej krzywdy. Była skoncentrowana na przeżywaniu żałoby, wspomnianiu brata. Stan ten z czasem ustąpił. Śmierć brata spowodowała u powódki zaburzenia emocji i funkcjonowania. Powódka utraciła bliską osobę, ukochanego brata, z którym była silnie emocjonalnie związana. Doznała strat psychicznych skutkujących pogorszeniem jakości jej życia, wystąpieniem trudnych emocji zakłócających jej dotychczasowe funkcjonowanie. Obecnie emocje te uległy wyciszeniu, nie mają negatywnego wpływu na jej zachowanie i zdolności adaptacyjne, choć powódka nadal boleśnie przeżywa życiową stratę, jaką była nagła i niespodziewana śmierć młodszego brata.

W piśmie z dnia 19 marca 2012r B. J. i J. J. (1) zgłosili pozwanemu towarzystwu ubezpieczeniowemu roszczenia o przyznanie kwot po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku śmierci syna D. J..

Decyzją z dnia 16 kwietnia 2012r (...) S.A. z siedzibą w S. przyznało B. J. i J. J. (1) kwoty po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę powstałą wskutek śmierci osoby bliskiej, ustaliło 50% przyczynienia się D. J. do powstania szkody i dokonało wypłaty na rzecz powodów kwot po 15.000 zł na rzecz każdego z nich. Powodowie wnieśli odwołanie od powyższej decyzji, ale w piśmie z dnia 30 maja 2012r pozwane towarzystwo poinformowało o podtrzymaniu stanowiska o wypłacie jedynie kwot po 15.000 zł.

Powódka A. F. po raz pierwszy dochodziła zadośćuczynienia za krzywdę będącą wynikiem śmierci brata w niniejszej sprawie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów: odpisu skróconego aktu urodzenia i zgonu D. J. (k. 10), pisma z dnia 19 marca 2012r w przedmiocie zgłoszenia roszczeń pozwanemu (k. 11-12), decyzji pozwanego towarzystwa z dnia 16 kwietnia i 30 maja 2012r (k. 15-18), zaświadczenia lekarskiego z dnia 17 maja 2012r (k. 23), historii choroby J. J. (1) (k. 24-32v), dokumentacji zgromadzonej w postępowaniu szkodowym (k. 45 – płyta CD), zeznań świadków zarejestrowanych na rozprawie w dniu 29 października 2013r – D. B. i G. P., opinii sądowo-psychiatryczno-psychologicznej i opinii sądowo-psychologicznej H. D. i J. H. (k. 71-85), zeznań powodów zarejestrowanych na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014r, wyroku Sądu Rejonowego w W. Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w S. wydanego w dniu 8 marca 2013r w sprawie VII K 42/13 (k. 365-365v w aktach VII K 42/13), wyroku Sądu Okręgowego w S. wydanego w dniu 17 lipca 2013r w sprawie II Ka 244/13 (k. 400 w katach VII K 42/13), opinii biegłych dp spraw ruchu drogowego i rekonstrukcji przebiegu wypadków drogowych zgromadzonych w sprawie VII K 42/13.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 446 § 4 kc – Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Zatem zobowiązanym do naprawienia szkody na podstawie art. 446 § 4 kc jest podmiot, który ponosi odpowiedzialność deliktową za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia, a w konsekwencji śmierć bezpośrednio poszkodowanego.

Przepis art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych wskazuje, iż z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną szkodę w związku z ruchem tego pojazdu będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia, utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Pojęcie szkody w polskim prawie cywilnym obejmuje zarówno szkodę majątkową sensu stricto, jak i szkodę niemajątkową w postaci krzywdy. W relacji do tak określonego zakresu szkody powstaje obowiązek jej naprawienia, poprzez odszkodowanie obejmujące zarówno odszkodowanie sensu stricto, jak i zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę. Ponadto stosownie do art. 35 w/w ustawy, ubezpieczeniem oc objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym wyrzuciła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu. Przy czym odpowiedzialność cywilna obejmuje także obowiązek naprawienia krzywdy, jeżeli wynikła ona z ruchu pojazdu mechanicznego. Obowiązek naprawienia szkody, w tym także krzywdy w powyższym zakresie ma charakter zupełny, poprzez zapłatę odszkodowania lub odpowiedniej kwoty z tytułu zadośćuczynienia.

W rozpoznawanej sprawie pozwany nie kwestionował posiadania przez sprawcę wypadku ubezpieczenia oc. (...) S.A. z siedzibą w S. uznało co do zasady swoją odpowiedzialność i wypłaciło powodom B. J. i J. J. (1) zasadne, jego zdaniem, kwoty zadośćuczynienia. Powódka A. F. po raz pierwszy dochodziła zadośćuczynienia niniejszym pozwem, ale jej roszczenie w żadnej części nie zostało przez pozwane towarzystwo uznane. Kwestią sporną pomiędzy stronami pozostawała wysokość należnego zadośćuczynienia. Pozwany utrzymywał, iż wypłacone przez niego powodom B. J. i J. J. (1) kwoty są adekwatne do rozmiaru szkody i w pełni rekompensują ich krzywdę. Powodowie zaś twierdzili, iż wypłacone im kwoty są rażąco niskie. Z kolei w przypadku powódki A. F. pozwany podniósł w odpowiedzi na pozew,

że nie zgłaszała ona dotychczas swoich roszczeń, a więc co do jej osoby i jej sytuacji żadne postępowanie likwidacyjne nie było prowadzone.

Zgodnie z art. 822 kc, przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz zostaje zawarta umowa ubezpieczenia. (...) S.A. z siedzibą w S. wypłaciło tytułem zadośćuczynienia B. J. i J. J. (1) kwoty po 15.000 zł. Kwoty zadośćuczynienia zostały przez pozwane towarzystwo ustalone na poziomie 30.000 zł, ale pozwany stwierdził, że D. J. w 50% przyczynił się do powstania i rozmiarów szkody i dlatego też dokonał wypłaty kwot po 15.000 zł.

W kontekście poczynionych powyżej uwag ogólnych należy stwierdzić, że doznana przez powodów B. J., J. J. (1) i A. F. krzywda niewątpliwie była znaczna. Z zeznań złożonych przez powodów oraz świadków D. B. i G. P., niezbieżnie wynika, że poczucie krzywdy i cierpienie powodów po stracie syna i brata było ogromne. Śmierć D. J. wywołała u powodów silny wstrząs psychiczny, a dodatkowo doprowadziła do zmniejszenia aktywności życiowej. Tragiczne zdarzenie skutkowało dla powodów ogromnym stresem, którego objawami było silne napięcie emocjonalne. Z zeznań świadków wynikało, że powodowie nie są w stanie zapomnieć o tym zdarzeniu i wciąż rozpamiętują śmierć syna i brata. Powodowie w dalszym ciągu bardzo przeżywają śmierć D. J. i nie mogą wrócić do równowagi. Z relacji świadka D. B. wynika, że powodowie B. J. i J. J. (1) niemalże codziennie odwiedzają grób syna. Świadek podkreślił, że od czasu wypadku powodowie zamknęli się w sobie, w zasadzie zaprzestali prowadzenia życia towarzyskiego. Co prawda, po śmierci syna powodowie B. J. i J. J. (1) nie stali się osobami samotnymi (mają jeszcze córkę A. F.), ale przed wypadkiem to właśnie z synem D. J. prowadzili wspólne gospodarstwo domowe.

W ocenie Sądu, powyższe okoliczności świadczą o tym, że powodowie nie akceptują obecnego stanu rzeczy i mają poważne problemy w odnalezieniu się w aktualnej rzeczywistości. Nie ulega wątpliwości, iż śmierć D. J. spowodowała naruszenie więzi emocjonalnych i duchowych pomiędzy członkami rodziny. Więzy te ze wskazanych wcześniej względów w przypadku B. J. i J. J. (1) były niezwykle silne.

Nieco słabsze były te więzi w stosunku do siostry A. F., która w dacie wypadku mieszkała na stałe w W. i pozostawała w związku małżeńskim. Oczywiście Sąd nie jest w stanie przesądzić o tym kategorycznie, ponieważ, jak wspomniano powyżej, nie ma żadnych obiektywnych kryteriów pozwalających na ocenę rozmiaru bólu rodzica spowodowanego śmiercią dziecka i bólu, jaki towarzyszy rodzeństwu po śmierci siostry lub brata. Można jedynie domniemywać, że poczucie straty i osamotnienia, jakie niewątpliwie towarzyszyły powodce A. F., były jednak mniejsze niż w przypadku rodziców B. i J. małżonków J..

Zeznania stron Sąd uznał za wiarygodne, ponieważ znajdują one potwierdzenie w opiniach sporządzonych przez biegłych: psychologa klinicznego H. D. i specjalisty psychiatrii J. H.. Wskazać należy, iż w przekonaniu Sądu, biegłe dokonały analizy dokumentacji zgromadzonej w aktach sprawy oraz przeprowadziły badania powodów zgodnie z doświadczeniem zawodowym oraz wskazaniem wiedzy z zakresu dziedziny, którą reprezentowały, a następnie wyciągnęły adekwatne i logiczne wnioski. Przedmiotowe opinie są jasne i wyczerpujące, dlatego należy je w pełni podzielić i uznać za pełnowartościowy materiał dowodowy. Opinie te nie pozostawiały wątpliwości, iż śmierć D. J. była dla wszystkich powodów przeżyciem traumatycznym, powodującym ogromne cierpienia psychiczne.

Przewidziane w art. 446 § 4 kc zadośćuczynienie ma kompensować uszczerbek niemajątkowy doznany przez najbliższe osoby zmarłego. Kompensacji podlega krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego człowieka. Zadośćuczynienie pieniężne przyznane na podstawie art. 446 § 4 kc ma na celu przede wszystkim złagodzenie cierpień fizycznych i psychicznych będących wynikiem śmierci najbliższej osoby, a także ma pomóc przystosować się ponoszącym stratę do nowej rzeczywistości. W tym miejscu podnieść należy, iż życie ludzkie nie ma ceny. Nie można bowiem wyrazić i ustalić w sposób ekonomiczny powstałej w związku z tym krzywdy, tym bardziej gdy śmierć osoby bliskiej ma charakter nagły i nieprzewidywany, i spowodowana jest wyłącznie działaniem osoby drugiej. Dolegliwości psychofizyczne powstałe w związku z taką tragedią nie koniecznie muszą się tu przejawiać

w jakiejś chorobie. Chodzi o sam fakt i o powstałe w związku z tym cierpienia, tj. pustkę, lęk i samotność, które są oczywiste.

Nie sposób nie zauważyć, iż tego typu sprawy mają charakter bardzo ocenny. Sąd ustalając kwotę zadośćuczynienia nie dysponuje żadnymi wskazówkami czy tabelami określającymi wysokość zadośćuczynienia dla poszczególnych przypadków. Orzeczenia innych sądów mogą dać jedynie wskazówki w tym zakresie. Jednakże subiektywny charakter krzywdy nie pozwala na mechaniczne kierowanie się nimi nawet w bardzo zbliżonych okolicznościach. Przyznanego poszkodowanemu zadośćuczynienia nie należy także traktować na zasadzie ekwiwalentności, którą charakteryzuje wynagrodzenie szkody majątkowej. Ma ono służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia. Truizmem z całą pewnością byłoby stwierdzenie, iż cierpienia spowodowane śmiercią osoby najbliższej nie dadzą się przełożyć na konkretną sumę pieniężną, jednakże nie może budzić wątpliwości, iż wypłacona z tego tytułu kwota nie może mieć charakteru symbolicznego, gdyż doprowadziłoby to do deprecjacji wartości życia ludzkiego.

W ocenie Sądu, odnośnie wysokości zadośćuczynienia jedynie pomocniczo można się odwołać do orzecznictwa dotyczącego art. 445 kc. Wynika to z faktu, iż art. 446 § 4 kc nie wiąże wystąpienia krzywdy ze szkodą ujętą w kategoriach medycznych. Sąd miał na uwadze, że zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość (wyrok SN z dnia 26 lutego 1962 r., IV CR902/61, OSNCP 1963 nr 5, poz.107). Wysokość ta nie może być jednak nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach. Przy czym ustalenie wysokości zadośćuczynienia wymaga uwzględnienia wszystkich okoliczności istotnych dla określenia rozmiaru doznanej krzywdy. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1998 r. (II CKN 756/97 nie publ.) treść art. 445 kc pozostawia z woli ustawodawcy swobodę sądowi orzekającemu w ustalaniu wysokości zadośćuczynienia i pozwala, w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, uwzględnić indywidualne właściwości i subiektywne odczucia osoby pokrzywdzonej. Jak słusznie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny w Ł. w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 kwietnia 2010 r. (I ACa 178/10), mierzenie skali cierpienia osoby, która nie doznała uszkodzenia ciała i rozstroju zdrowia, pozostaje poza możliwościami dowodowymi Sądu i zakładu ubezpieczeń. Tym samym zadośćuczynienie ma kompensować nie tyle doznany ból spowodowany śmiercią osoby bliskiej, lecz przedwczesną utratę członka rodziny. Nie oznacza to jednak, że nie należy brać pod uwagę takich okoliczności jak poczucie osamotnienia, cierpienie moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, stopień w jakim pozostali członkowie rodziny będą umieli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i na ile zdolni są zaakceptować obecny stan rzeczy.

Wobec treści wyroku Sądu Rejonowego w W. VII Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w S. wydanym w dniu 8 marca 2013r w sprawie VII K 42/13, nie ulega wątpliwości, że działanie K. K. było niezgodne z prawem i pozwane towarzystwo ponosi odpowiedzialność za skutki wypadku.

Sąd podzielił stanowisko strony pozwanej, że należne powodom zadośćuczynienia winny ulec zmniejszeniu z tytułu przyczynienia się D. J. do powstania i rozmiarów szkody. Pozwany zaprezentował pogląd, że współprzyczyną wypadku drogowego było nieprawidłowe zachowanie D. J. polegające na tym, że bezpośrednio przed wypadkiem przekroczył on administracyjną prędkość o przeszło 20 km/h, a ponadto nie miał włączonych świateł mijania, czym zmniejszył możliwość zauważenia pojazdu (motocykla). Powyższe okoliczności w pełni znajdują potwierdzenie w opiniach wszystkich biegłych z zakresu ruchu drogowego i rekonstrukcji przebiegu wypadków, które zostały sporządzone w sprawie karnej VII K 42/13 toczącej się przed Sądem Rejonowym w W. VII Zamiejscowym Wydziałem Karnym w S.. Opinie te nie były również kwestionowane przez żadną ze stron w trakcie niniejszego procesu. Sąd przeprowadził dowód z przedmiotowych opinii biegłych w niniejszej sprawie. Sąd nie podzielił jednak stanowiska pozwanego, że to D. J. był sprawcą przedmiotowego zdarzenia drogowego. W tym zakresie Sąd uznał za wiarygodne i wiążące wnioski opinii biegłego J. S., że sprawcą wypadku był poruszający się samochodem osobowym K. K., który nie udzielił pierwszeństwa jadącemu motocyklem D. J. (wymusił pierwszeństwo). Przyczynienie D. J. do powstania i skutków wypadku było jednak znaczne, bo jak stwierdził w swojej opinii biegły J. S., gdyby D. J. poruszał się motocyklem z dopuszczalną prędkością, to miał możliwość uniknięcia wypadku. W doktrynie prawa cywilnego prezentowane jest słuszne stanowisko, że samo przyczynienie poszkodowanego do powstania szkody nie przesądza automatycznie o

zmniejszeniu odszkodowania (zadośćuczynienia). Nie ulega wątpliwości, że odstąpienie od zastosowania art. 362 kc winno mieć charakter wyjątkowy, ale wszystko zależy od okoliczności sprawy. W ocenie Sądu, naruszenie przez D. J. zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym pozostawało w związku z wypadkiem i jego skutkami. Dlatego też Sąd uznał, że zmniejszenie należnych powodom świadczeń winno ulec na poziomie **30%**.

Mając na uwadze powyższą argumentację, Sąd uznał, że należnym powodom B. J. i J. J. (1) zadośćuczynieniem będą kwoty po **100.000** zł na rzecz każdego z nich, zaś w przypadku powódki A. F. będzie to kwota **50.000** zł. Uwzględniając 30-to procentowe przyczynienie się D. J. do powstania i rozmiarów szkody oraz fakt wypłaty na rzecz powodów B. J. i J. J. (1) w postępowaniu likwidacyjnym kwot po 15.000 zł, Sąd zasądził na ich rzecz tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia kwoty po **55.000** zł na rzecz każdego z nich. Powódka A. F. po raz pierwszy w niniejszej sprawie wносиła o zasądzenie zadośćuczynienia i po pomniejszeniu należnej jej kwoty o 30% przyczynienia, Sąd zasądził na jej rzecz zadośćuczynienie w kwocie **35.000** zł.

Biorąc pod uwagę, że dokumentacja zgromadzona w postępowaniu szkodowym oraz załączona do pozwu (zaświadczenie lekarskie i dokumentacja medyczna) była wystarczająca do przyznania powodom B. J. i J. J. (1) kwot, których dochodzili w pozwie z dnia 9 lipca 2013r (po 26.000 zł), ponieważ zdecydowanie nie były to kwoty wygórowane, Sąd zasądził na ich rzecz odsetki ustawowe od powyższych kwot po upływie 14 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu. Od kolejnych kwot po 29.000 zł Sąd zasądził odsetki po upływie 7 dni od daty doręczenia pełnomocnikowi pozwanego odpisu opinii biegłych psychiatry i psychologa, uznając, że z tą datą nie było już żadnych wątpliwości co do rozmiarów krzywdy powodów. W odniesieniu do powódki A. F., która po raz pierwszy niniejszym pozwem dochodziła zasądzenia zadośćuczynienia, który należało potraktować jako wniosek o wypłatę tegoż świadczenia, Sąd zasądził odsetki ustawowe od pierwotnie dochodzonej kwoty (26.000 zł) po upływie 30 dni od daty doręczenia pozwanemu odpisu pozwu, ponieważ takim ustawowo terminem dysponuje pozwane towarzystwo na zlikwidowanie szkody. Z kolei od kolejnej kwoty 9.000 zł, Sąd zasądził odsetki ustawowe po upływie 7 dni od daty doręczenia pełnomocnikowi pozwanego odpisu opinii biegłych, uznając, że z tą datą nie było już żadnych wątpliwości co do rozmiarów krzywdy powódki A. F..

Ponad powyższe kwoty jako wygórowane roszczenia powodów zostały oddalone.

Na mocy art. 100 kpc Sąd dokonał stosownego rozdzielenia pomiędzy stronami kosztów procesu. Powodowie B. J. i J. J. (1) ostatecznie dochodzili kwot po 85.000 zł, co oznacza, że w przypadku uwzględnienia powództwa w całości należałyby im się tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa kwoty po 3.617 zł. Biorąc pod uwagę, że ich roszczenia zostały uwzględnione w 65-ciu procentach, należne im kwoty wynosiłyby po 2.351,05 zł. W przypadku uwzględniania roszczenia powódki A. F. w całości z tytułu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa należałaby jej się kwota 2.417 zł. Powództwo A. F. zostało uwzględnione w 83%, tak więc należna jej kwota z tego tytułu wynosiłaby 2.006,11 zł. Łącznie powodowie dochodzili kwoty 212.500 zł, a zasądzono na ich rzecz 145.000 zł, co oznacza, że łącznie ich powództwo zostało uwzględnione w 68 procentach. Kwota należna pozwanemu z tytułu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa wynosiła 7.217 zł, ale ponieważ pozwany wygrał sprawę w 32%, należało co do zasady zasądzić na jego rzecz kwotę 2.309,44 zł. Tę kwotę (2.309,44 zł) Sąd podzielił na trzy (po 769,81 zł) i odjął te kwoty od należnych powodom kwot z tytułu kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Od kwot należnych powodom: B. J. i J. J. (1) po 2.351,05 zł, zaś A. F. kwoty 2.006,11 zł – Sąd odjął kwoty należne pozwanemu (po 769,81 zł). I tak ostatecznie na rzecz powodów B. J. i J. J. (1) zasądzone zostały tytułem części kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa kwoty po 1.581,24 zł, zaś na rzecz A. F. kwota 1.236,30 zł. Łączny poniesiony przez powodów koszt opinii biegłych wyniósł 2.644,38 zł, a biorąc pod uwagę, że łącznie wygrali oni sprawę w 68 procentach, należał im się z tego tytułu zwrot kwoty 1.798,17 zł, co podzielone na trzy daje na rzecz każdego z powodów kwoty po 599,39 zł. Opłata od pozwu wyniosła w sprawie 10.625 zł i powinna ona obciążać powodów do kwoty 3.400 zł, a łącznie ponieśli oni tę opłatę w kwocie 3.900 zł. Zatem należy im się zwrot kwoty 500 zł, która podzielona na trzy daje po 166,66 zł na rzecz każdego z powodów. Po zsumowaniu kwot 599,39 zł (zwrot części wynagrodzenia biegłych) i 166,66 zł (część opłaty od pozwu), Sąd zasądził z tego tytułu na rzecz każdego z powodów kwoty po 766,05 zł.

Oplata od pozwu winna obciążać pozwanego w kwocie 7.225 zł (68% z kwoty 10.625 zł) i biorąc pod uwagę, że pozwany zobowiązany został do zwrotu powodowi łącznej kwoty 500 zł z tego tytułu, Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Okręgowego w Siedlcach) brakującą część opłaty od pozwu w kwocie 6.725 zł.

Mając na uwadze powyższą argumentację Sąd orzekł jak w wyroku.